

Nr 241.

Av herr **Ståhl m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts förslag om anslag till understöd åt folkbiblioteksväsendet.*

Bland skolöverstyrelsens riksdagspetita beträffande understöd till biblioteksväsendet märkes även en framställning om anslag till kursverksamhet för skolbibliotekarier vid folkskolor och allmänna läroverk. Skolöverstyrelsen hemställer dels om ett anslag av 3 000 kr. för anordnande av en kurs i Stockholm om en veckas längd, dels om ett anslag av 2 000 kr. till anordnande av kortare skolbibliotekskurser ute i landet under samarbete med respektive centralbibliotek, varvid kursernas längd beräknas till 2—3 dagar. Vid den förstnämnda kursen, till vilken beräknas ett deltagarantal av 40, anses vissa reseersättningar och dagtraktamenten böra utgå, under det att dylika icke förutsättas vid de föreslagna kortare bibliotekskurserna ute i landet. Skolbibliotekskurser av den förstnämnda arten ha vid några tillfällen tidigare varit anordnade med statsmedel av skolöverstyrelsen, senast sommaren 1939. Kortare kurser ha i ett par fall anordnats i samarbete mellan statens folkskolinspektörer och vederbörande centralbibliotek. Statsanslag har därvid icke utgått, utan kurserna ha bekostats av medel, som erhållits på enskild väg.

Skolöverstyrelsen har i sina äskanden understrukit behovet av utbildning av skolbibliotekarier och framhållit, att önskemål om dylika kurser vid upprepade tillfällen gjorts av olika lärarorganisationer. Nämnda kursverksamhet avser icke endast att meddela undervisning beträffande skötseln av skolbibliotek utan framför allt rörande bibliotekets utnyttjande i undervisningen. Departementschefen har icke ansett sig kunna upptaga de äskade anslagen till skolbibliotekskurser i statsverkspropositionen, men han har icke närmare motiverat anledningen härtill.

Hela frågan sammanhänger med den allt större uppgift, som våra skolbibliotek ha att fylla i skolans dagliga arbete. Skolbiblioteken ha givetvis att i stor utsträckning till den svenska ungdomen i våra skolor förmedla en god nöjesläsning och fylla redan i detta avseende en synnerligen viktig uppgift, då det gäller skolungdomens sunda fritidssysselsättningar. Såsom ovan antytts, ha dock skolbiblioteken alltmer inordnats i undervisningen och blivit ett effektivt och följaktligen omistligt redskap i skolans arbete. Denna utveckling sammanhänger med hela den pedagogiska utvecklingen i vårt land under senare år, varvid betydelsen av elevernas självverksamhet allt starkare betonats. En modern skola måste söka att sätta de kunskaps-

givande böckerna i elevernas händer och lära dem att använda dem i sitt skolarbete som ett viktigt komplement till den i regel rätt kortfattade läroboken. Ur denna synpunkt betraktas nu ett skolbibliotek vara en oundgänglig tillgång för varje skola. Elevernas förmåga att själva använda böcker övas i skolbiblioteken genom den alltmera förekommande undervisningen i bokkunskap. Skolbiblioteket blir ett komplement till undervisningen av allra största betydelse. Vilken betydelse den pedagogiska sakkunskapen tillmäter skolbiblioteken framgår med all tydlighet av skolutredningens nyligen framlagda betänkanden. I de metodiska anvisningar och kursplaner, som däri publiceras, förutsättes, att ett skolbibliotek bör finnas vid varje skola och att det skall användas i undervisningens tjänst. Inom olika ämnen hänvisas till elevernas utnyttjande av skolbiblioteket. Man kan med visshet konstatera, att skolbiblioteken i framtidens svenska skola komma att få en central ställning och betydelse.

Vi önska framhålla, att dessa skolbibliotekskurser i första hand avse att genom föreläsningar och instruktioner ge anvisningar och ledning beträffande skolbibliotekens utnyttjande i skolans dagliga arbete. Mot bakgrunden av den pedagogiska utvecklingen och de metodiska synpunkter, som nu göra sig gällande i skolans arbete och vilka särskilt starkt framträda i skolutredningens förslag till anvisningar och kursplaner för rikets folkskolor, torde det stå klart, att nämnda bibliotekskurser ha en viktig uppgift att fylla inom vår folkundervisning och att alla skäl föreligga för att riksdagen må bevilja de av skolöverstyrelsen begärda anslagen för dessa kursers anordnande.

Med stöd av vad som ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av årets statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, punkt 257 (K 1: Understöd åt folkbiblioteksväsendet) måtte utöver av Kungl. Maj:t äskade anslag anvisa dels 3 000 kronor till av skolöverstyrelsen föreslagen kurs för bibliotekarier vid folkskolor, dels 2 000 kronor till likaledes av skolöverstyrelsen föreslagna kortare kurser för skolbibliotekarier att anordnas i samarbete med centralbiblioteken.

Stockholm den 23 januari 1946.

Manne Ståhl.

*O. Malmborg,
Skövde.*

Folke Kyling.

Ragnhild Sandström.

*Ivar Jansson,
Kalix.*